

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Nikházy László ügyvéd által képviselt felperesnek Vám- és Pénzügyőrség Észak-alföldi Regionális Parancsnoksága alperes ellen jövedéki ügyben hozott határozat felülvizsgálata iránt indított perben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2008. december 18-án kelt 5.K.21.825/2008/5. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 6. sorszám alatt benyújtott és Kfv.2. szám alatt indokolt felülvizsgálati kérelme folytán az alulírott helyen és napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Legfelsőbb Bíróság a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 5.K.21.825/2008/5. számú ítéletét részben, az eljárási illetékfizetés összege tekintetében hatályon kívül helyezi és a felperest 198.800 (százkilencvennyolcezer-nyolcszáz) forint eljárási illeték fizetésére kötelezi, egyebekben az elsőfokú ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg államnak - külön felhívásra - 198.800 (százkilencvennyolcezer-nyolcszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint 2006. június 17-én a záhonyi közúti határátkelőhelyen a felperes alkalmazottja által vezetett, Ukrajnából Magyarországra személyszállítást végző autóbusz belépésre jelentkezett. A gépjármű egy, a perben nem álló gazdálkodó szervezet tulajdona, azt a felperes üzemelteti. A gépjármű átvizsgálásakor a csomagtérben elhelyezett poggyászokból összesen 6590 doboz magyar adójegy nélküli cigaretta és 21 üveg fél literes alkoholtermék került elő. Az utasok 1520 doboz dohánytermék tulajdonjogát elismerték, az ezen felül talált cigarettát és szeszesitalt senki sem vallotta magáénak. Az autóbuszba az üzemanyagtartályon kívül további két póttartály, egyik póttartály a csomagtérből leválasztott helyen, a másik az autóbusz ablakmosó tartályának helyén volt beszerelve. A

két póttartályban összesen 500 liter gázolajat, továbbá a járművezető részére rendszeresített hálófülkéből egy darab tíz literes, két darab húsz literes kannában, összesen 45 liter benzint találtak. A Záhonyi Vámhivatal által lefolytatott bizonyítási eljárás során megállapításra került, hogy a csomagok bepakolását az utasok maguk végezték, a járművezető felügyelete és irányítása mellett. A bepakolásnál a busz jobb oldali csomagtere volt nyitva, a bal oldali tárolóhely zárva volt. A tanúnyilatkozatok szerint a cigaretták előtalálási helyére a busz bal hátsó rekeszeibe a busz utasai nem raktak be csomagokat. A vámhatóság által kirendelt igazságügyi mérnökszakértői vélemény alapján megállapítást nyert, hogy az autóbusz a gyártó által rendszeresített üzemanyagtartályon felül beépített két további póttartály egyedileg, kisipari módszerekkel került kialakításra, ezek a tartályok nem tekinthetők szabványosnak.

A bizonyítási eljárás eredményeként a Záhonyi Vámhivatal - megismételt eljárásban - a 2008. július 23-án kelt 7810-3/2008. számú határozatával a felperest 3.313.102 forint jövedéki bírság megfizetésére kötelezte, elrendelte az autóbusz, a forgalmi engedély, az indító és ajtókulcs elkobzását, az állam javára történő értékesítését, annak eredménytelensége esetén a megsemmisítését. Megállapította egyúttal, hogy az 5070 doboz cigaretta és a 21 üveg fél literes alkoholtermékek elkobzásáról már más hatóságok rendelkeztek. Határozata indokolása szerint az autóbuszon jövedéki törvénysértés elkövetését célzó átalakítást végeztek, ezért a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Jöt.) 120.§ /2/ bekezdése értelmében a gépjármű elkobzásáról rendelkezett. A járművezető a felperes alkalmazottja, a munkaviszonyával összefüggésben követte el a jövedéki törvénysértést, emiatt a munkáltató, azaz a felperes felelőssége a Jöt. 17.§ /3/ bekezdése alapján fennáll, ezért a jövedéki bírság megfizetésére a Jöt. 121.§ /3/ bekezdése alapján a felperesi munkáltatót kötelezte. A jövedéki bírság számításának módját a határozatában részletesen levezette és a Jöt. 114.§ /3/ bekezdése alapján határozta meg a jövedéki bírság mértékét.

A határozat ellen a felperes fellebbezést nyújtott be. Az alperes 2008. szeptember 4-én kelt 9991-1/2008. VPÉARP számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetet nyújtott be az alperes határozatának felülvizsgálata iránt, amelyet az elsőfokú bíróság elutasított. Ítéletének indokolása szerint az alperes a tényállást tisztázta, a releváns tényeket felderítette, és a lefolytatott bizonyítás eredményeként jogszerűen jutott arra a megállapításra, hogy a jövedéki törvénysértés elkövetése folytán a felperes, mint munkáltató a jövedéki bírság megfizetésére köteles. A jövedéki

törvénysértésért a felelősség objektív, az adózatlan jövedéki termékek birtoklása folytán a szankció kiszabására jogszerűen került sor. A felperes által üzemeltetett autóbuszban lelték fel azokat az adózatlan jövedéki termékeket, amelyeket a felperes birtokolt, szállított. A törvénysértésért való felelősséget nem érinti az a felperesi hivatkozás, hogy a jövedéki termékeknek esetleg más ismeretlen személy lenne a tulajdonosa, illetve az sem, hogy a felperesnek a jövedéki termékek elrejtéséről tudomása nem volt. A felelősség objektív jellegéből adódóan ezek a felperesi hivatkozások a felelősség alóli kimentésre nem adnak lehetőséget. A póttartályokban talált üzemanyag tekintetében az alperes helytállónan állapította meg, hogy ezek az utólag felszerelt, egyedileg kialakított üzemanyagtartályok nem tekinthetők szabványosnak, az abban talált üzemanyagot vámmentesen nem lehetett behozni az országba. Az átalakítás a Jöt. 120.§ /2/ bekezdése szerinti elkobzásra alapot adott.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a közigazgatási határozatok hatályon kívül helyezésével a jövedéki bírság megfizetése alóli mentesítését, a lefoglalás megszüntetését és a gépjármű kiadását, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását. Sérelmezte az eljárási illeték fizetésére vonatkozó rendelkezést. A felülvizsgálati kérelmében kifejtett álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Jöt. 114. § /1/ bekezdés b/ pontját, /4/ bekezdését, 121. § /3/ bekezdését, 4. § a/ pontját, a 114. § /2/ bekezdés b/ pontját, a 110. § /5/ bekezdés a/, b/, g/ pontjait, 119. § /1/ bekezdését, /4/ bekezdés b/ pontját, /6/ bekezdés a/ pontját, 120. § /2/ bekezdését, 119. § /7/ bekezdését. A jogerős ítélet 5. oldal 3. bekezdése tévesen tartalmazza, hogy a felperes tulajdonában álló autóbuszban találták meg a jövedéki termékeket, mert a felperes csak az autóbusz üzemeltetője. Álláspontja szerint az eljárásból az autóbusz tulajdonosa nem lett volna a mellőzhető. A jövedéki termékek szállítójának nem tekinthető, a szállítást az érintett utasok végezték, akik a jelentős mennyiségű dohányterméket tartalmazó csomagokat a csomagtérben elhelyezték. A járművezető a cigarettákról és az alkoholtermékekről nem tudott, az a körülmény, hogy az egyik utas sem vállalta magára az érintett csomagok tulajdonjogát, nem zárja ki azt, hogy az érintett csomagok valamelyik utas részéről kerültek elhelyezésre a raktérben. A lezárt csomagban található áru miatt a felelősség az utast terheli, nem pedig a járművezetőt, illetve a jármű üzemeltetőjét. A járművezetőnek nincs jogosultsága az csomagok átvizsgálására sem, így téves az az ítéleti megállapítás, hogy a Jöt. 114.§ /2/ bekezdés b/ pontja alapján bármilyen felelősség terhelte volna. Az eljárás során nem vizsgálták meg, hogy a jövedéki terméket tartalmazó csomagok melyik utashoz tartoznak, szagmintát és nyomot nem rögzítettek. Szándékos magatartás hiányában a felperes

felelőssége nem állapítható meg. A póttartályokban talált üzemanyag miatti bírságfizetési kötelezettség is jogsértő, a gépjárművön átalakítást nem végzett. Az üzemanyagtartály-rendszer egységes volt, a póttartályok kialakítása a terhére nem róható. A járművezető a hálófülkében megtalált benzin birtoklását elismerte, ezt meghaladóan viszont a többi jövedéki termékért felelősség nem terhelheti. A kannákban levő 45 liter benzinből 10 liter a magyar szabványnak megfelelő benzin volt, az ezt meghaladó üzemanyag mennyisége nem érte el a kereskedelmi mennyiséget, ezért a jövedéki bírságnál törvénysértően alkalmaztak magasabb szorzószámot. A hatóság nem igazolta, hogy a jármű átalakítására jövedéki törvénysértés okából, annak célzatával került sor, ezért a gépjármű elkobzása törvénysértő volt. Törvénysértő volt továbbá azért is, mert a gépjármű nem a felperes tulajdona volt. A lefoglalást meg kellett volna szüntetni, mert arra a jövedéki eljárás eredményes lefolytatása érdekében már nem volt szükség. Az elsőfokú bíróság a Jöt. 119.§ /7/ bekezdését figyelmen kívül hagyta, a gépjárművet a jármű tulajdonosának kellett volna kiadni. Az elsőfokú hatóság az eljárási illeték mértékét tévesen állapította meg, mert a pertárgyértéket tévesen, az előzményi eljárásban kiszabott jövedéki bírság összegével azonosította a Pp. 24.§ /1/ bekezdésébe ütközően.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ /1/ bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem az eljárási illeték összege vonatkozásában alapos, ezt meghaladóan az alábbiak szerint alaptalan.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében alaptalanul állította, hogy a Jöt. 4 § a/ pontja alapján nem minősülhet a jövedéki termékek szállítójának. A megismételt eljárásban feltárt és megállapított tényállás szerint a járműbe beszerelt két póttartályban összesen 500 liter gázolaj, a járművezető hálófülkéjében kannákban összesen 45 liter benzin, és a csomagtér bal oldali részéből előkerült cigaretták, valamint alkoholtermékek tekintetében a járművezető, illetve munkáltatói felelőssége folytán a felperes tekinthető a jövedéki termékek szállítójának és birtokosának is más ismert birtokos és szállító hányában. A bizonyítási eljárás során egyértelműen megállapítást nyert, hogy az utasok - a járművezető felügyelete és irányítása mellett - a csomagtér jobb oldali részére pakoltak be, így a cigaretták előtalálási helyére, a busz bal hátsó rekeszeibe a busz utasai nem rakodhatták be csomagokat. Így mindazon jövedéki termékek tekintetében, amelyek tulajdonjogát senki sem ismerte el, és más személy nem lehetett azok birtokosa,

szállítója, a jármű üzemeltetője felelőssége áll fenn azok birtokban tartása, szállítása miatt.

A jogerős ítélet 5. oldal 3. bekezdése tévesen és a megállapított tényállástól eltérően, elírás folytán tartalmazta, hogy a felperes tulajdonában levő autóbuszban találták meg az adózatlan jövedéki termékeket, azonban ez az elírás az érdemi döntésre kihatással nem volt. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes felelőssége objektív, a felperest a felelősség alól nem menti ki ismeretlen személy felelősségére illetve a szándékosság hiányára való hivatkozása. A jövedéki termékek birtokosa, szállítója akkor is felelősséggel tartozik az adózatlan jövedéki termékek birtoklásáért, szállításáért, ha arról tudomással nem bírt. A Jöt. 114.§ /1/ bekezdés b/ pontja és /2/ bekezdés b/ pontja alapján a jövedéki termék birtoklása, szállítása folytán a jövedéki törvénysértés megállapítható, nem szükséges ahhoz a jövedéki törvénysértés elkövetőjének szándékos vagy gondatlan magatartását vizsgálni. Tévesen hivatkozik a felperes arra, hogy az adózatlan jövedéki terméket tartalmazó csomagok tulajdonosát a hatóság elmulasztotta felkutatni szagminta és nyom vételével. A hatóság a releváns tényállási elemeket feltárta, a szükséges bizonyítást lefolytatta, szakértői bizonyítást vett igénybe, ezen túlmenően egyéb nyomozati cselekményt nem kellett végeznie.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a gépjárműben a gyárilag kialakított üzemanyagtartályon kívül, egyedi kialakítással felszerelt póttartályokban szállított 500 liter gázolaj a 918/83/EGK Tanácsi rendelet (a továbbiakban: R.) 112. cikke értelmében nem szabványos tartályban levő üzemanyagnak minősült, így az vámmentesen nem volt behozható. A felperes a műszaki szakértő szakvéleményét nem vitatta, az a hivatkozása, hogy a jármű megvásárlásakor az üzemanyagtartály-rendszer a jelenlegi állapotában volt kialakítva, átalakítást nem végzett, nem menti fel a felperest a jövedéki törvénysértés miatti felelősség alól. A R. 112. cikke egyértelműen rendelkezik arról, hogy csak a szabványos tartályban levő üzemanyag hozható be importvámoktól mentesen. Szabványos tartály az R. 112. cikk /2/ bekezdés c/ pontja alapján csak a gyártó által, minden ugyanolyan típusú gépjárműbe beszerelt, tartósan rögzített tartályt jelenti. Így attól függetlenül, hogy ki szerelte be a póttartályokat, azok a kialakításuk folytán szabványos tartálynak nem tekinthetők és a bennük levő üzemanyag nem hozható be vámmentesen, az üzemanyagot vámkezelésre be kellett volna jelenteni, a póttartályokban előtalált üzemanyag teljes mennyisége jövedéki adózás alól elvont terméknek minősül.

A felperes alaptalanul sérelmezte a jövedéki bírság kiszabásakor alkalmazott szorzószámot. Az alperes a jövedéki bírság mértékét a bírságalap kétszeresében határozta meg a Jöt. 114.§ /3/ bekezdése alapján, nem alkalmazta a kereskedelmi mennyiségű jövedéki termékek

esetére előírt ötszörös szorzószámot, így érthetetlen a felperes kifogása.

A felperes által sérelmezett, a gépjármű lefoglalására vonatkozó rendelkezések a jelen perben nem vizsgálhatók, csak a keresettel támadott határozatban foglalt rendelkezések törvényessége vizsgálható felül. A gépjárművön jövedéki törvénysértés elkövetése céljából átalakítást végeztek, póttartályokat szereltek fel, azokban vámmentesen kívántak üzemanyagot behozni, ezért a Jöt. 120.§ /2/ bekezdése alapján a gépjármű elkobzására jogszerűen került sor. Az elkobzásnak nem akadálya az a körülmény, hogy a gépjármű más gazdálkodó szervezet tulajdona és az sem, hogy az eljárásban a tulajdonos nem vett részt. A Jöt. 120.§ /2/ bekezdése a jármű tulajdonjogi helyzetétől függetlenül írja elő kötelezően a gépjármű elkobzását, ha azon jövedéki törvénysértés célzatával átalakítást végeztek. A felperes ezzel összefüggésben alaptalanul állította, hogy a jövedéki törvénysértés céljából történt átalakítás célzatát nem igazolták. A célzat a műszaki szakértői vélemény megállapításai alapján igazolt volt.

Megalapozottan sérelmezte viszont a felperes a fizetendő eljárási illeték összegét. Az elsőfokú bíróság a Pp. 24.§ /1/ bekezdésébe ütközően állapította meg a pertárgy értékét 15.153.370 forintban. A felperest 3.313.102 forint jövedéki bírság megfizetésére kötelezték, ez az összeg tekinthető a pertárgy értékének, ez után az érték után kell az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 43.§ /3/ bekezdése folytán, a 39.§ /1/ bekezdése és 42.§ /1/ bekezdés a/ pontja alapján az eljárási illeték összegét kiszámítani.

Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet az eljárási illeték összege tekintetében törvénysértőnek találta, ezért a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ /4/ bekezdése alapján részben, az eljárási illeték összege tekintetében hatályon kívül helyezte, és a felperest a Pp. 78.§ /1/ bekezdése és az Itv. 42.§ /1/ bekezdése a/ pontja alapján, a kerekítés szabályaira is figyelemmel 198.800 forint eljárási illeték megfizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan a jogerős ítéletet, amely a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott egyéb jogszabályokat nem sértette meg, a Pp. 275.§ /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban az alperesnek jogi képviselet hiányában felszámítható költsége nem merült fel, ezért a költségviselésről rendelkezni nem kellett (Pp.78.§ /2/ bekezdés).

A túlnyomórészt pervesztes felperes a Pp. 78.§ /1/ bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ /2/ bekezdése alapján köteles a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viselésére, amelynek mértékét a Legfelsőbb Bíróság

az Itv. 50.§ /1/ bekezdése alapján 3.313.102 forint pertárgyérték után állapította meg.

Budapest, 2010. január 11.

Dr. Kárpáti Zoltán sk. a tanács elnöke, Dr. Márton Gizella sk. előadó bíró, Dr. Sperka Kálmán sk. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírósági írnok